Цана асобнага нумару 15 гр. Przesyłka opłacona ryczałtem.

№ 56 (107). Вільня, Серада 20 Ліпня 1927 г. Год III

СЯЛЯНСКАЯ НІВА

Няхай жыве Беларускі Народ!

Адрэс Рэдакцыі і Адміністрацыі:
ВІЛЬНЯ, ЗАВАЛЬНАЯ 6. (Wilno, Zawalna 6.).
Рэдакцыя адчынена штодня ад 9 да 3 гадзіны апрача сьвята.
Рэдактар прыймае ад 12 да 2 гадз.

Зямля Сялянству бяз выкупу!

Падпіска:
на адзін месяц — 1 зал., на 3 месяцы — 2 зал., на 6 месяцаў 4 зал., на год — 8 зал.
Для заграніцы удвая даражэй.
Аплата надрукаванага залежыць ад рэдакцыі
ВЫХОДЗЕ Ў СЕРАДУ І СУБОТУ.

ОРГАН БЕЛАРУСКАГА СЯЛЯНСКАГА САЮЗУ.

Сьвятло на запраўднасьць.

Польскі ўрад неяк неўспадзеўкі зачыніў надзвычайную сэсію Сойму і Сэнату. Якія прычыны гэтаму, мы ня ведаем, ды і ведаць нам гэтага ня трэба: здаецца, ўрад зрабіў гэтак, як маючы ўладу захацеў, і гатова. Мы ўжо ў папярэднім нумары адзначалі, што для нас і гэтак як ёсьць, дык вельмі блага і тое, што Сойм тварыў, дык было-б надта дрэнна. І вось, на тую дрэнную працу Сойму мы і хочам праліць трохі сьвятла, каб яе пэрспэктывы сталі зразумелымі і яснымі беларускаму народу.

Першае, што тварыў Сойм на толькі што закончанай надзвычайнай сэсіі, дык гэта—самаўрадавыя ўставы. На першы пагляд можа здацца, што гэта добра, бо-ж да гэтага часу мы ня мелі самаўрадаў толькі таму, што ня мелі адпаведных уставаў. І калі цяпер Сойм апрацоўваў гэтыя ўставы, дык здавалася-б, што іх трэ' было-б толькі вітаць. Але-ж акурат наадварот, прыходзіцца пратэставаць проці ўставаў, не самаўрадавых уставаў наагул, а проці тых, якія праходзілі праз Сойм.

Пратэставаць прыходзіцца дзеля таго, што тыя ўставы скіраваны выключна проці нас, як народу іншае, няпольскае нацыі. Пратэставаць прыходзіцца дзела таго, што польскія партыі ў Сойме, маючы лічбова большасьць, твораць гэтакія ўставы, якія пазбаўляюць нас права на самаўрададаваньне. Гэтае вечна актуальнае пытаньне ўжо ня раз абгаварвалася на старонках беларускіх газэтаў, аднак-жа кожны раз яно не пазбаўлена цікавасьці... Цікавасьць яго выяўляецца ў тым, што кожны раз, калі толькі зьяўляецца яно на парадку дня, дык можна дагледзіць, што польская часьціна Сойму імкнецца мацней завязаць нас у мяшку; сіліцца шпарчэй рубануць востраю шабляю і энэргічней кальнуць нас.

Паміма немагчымых для нас і вельмі балючых самаўрадавых уставаў, Сойм гатовіць для нас і другую горкую чарку—зьмену выбарнага закону да Сойму і Сэнату. Праўда, гэты закон яшчэ толькі праектуецца, але-ж і тут таксама варта праліць сьвятло на тыя праекты. Усе тыя праекты аб зьмене выбарнага закону, якія толькі паўставалі ў соймавых камісіях, маюць адну, яскрава выяўленую тэндэнцыю,—недапусьціць нашых прадстаўнікоў да Сойму і Сэнату. Дык вось у чым справа, але-ж ня ў гэтым запраўднасьць, на якую хочам праліць сёньня мы сьвятло.

Гледзячы на адносіны Сойму і ўраду між сабою, гледзячы на адносіны да сябе польскіх партыйных групіровак у Сойме, можна заўважыць між імі спрэчкі, нязгоды, разлад на ўсім пытаньням дзяржаўнага жыцьця апрача адносін да нацыянальных меншасьцяў: Адносна апошніх, дык уваўсіх Палякаў зьяўляецца поўная гармонія і вось, знача, на гэтую небясьпечную і жорсткую для нас гармонію, вось знача, на гэтую запраўднасьць мы хочам праліць сьвятло, каб наш народ мог гэта ясна сабе прадставіць сутнасьць справы, каб мог зразумець яе. У чым-жа небясьпека і жорсткасьць, у чым-жа сутнасьць поўнае гармоніі польскага народу ў адносінах да нас нацыянальных меншасьцяў?

У імкненьні ўжо афіцыяльней абмяжаваць, ці праўдзівей—урэзаць нашыя грамадзянскія правы ў польскай дзяржаве.

Што-ж нам рабіць, каб умацаваць і ўратаваць нашыя грамадзянскія правы ад замаху на іх польскага шавінізму? Вось пытаньне, якое мы ставім адкрыта і проста на парадак дня перад нашых народам. Няхай кожны Беларус падумае аб гэтым, дык можа хто нойдзе спосаб, можа хто падасьць добрую думку, якую можна будзе прыняць як бераг ратунку.

Праліўшы сьвятло на жорсткую запраўднасьць і ня даўшы самога канкрэтнага, больш рэальнага выхаду з цяжкага палажэньня, мы ўсё-ж такі лічым, што зрабілі галоўнае і што гэным галоўным зьяўляецца высьвятленьне гэтага запраўднага нашага палажэньня. Мы лічым, што ніхто ня стане нам пярэчыць, што галоўны ратунак—гэта знаць і ведаць свае абставіны, сваё палажэньне. Ніхто ня стане пярэчыць, што штырнік, ведаючы дзе падводны камень, скіруе свой карабель, каб не разьбіць яго, або ведаючы дзе плыткае месца, пастараецца абмінуць, каб не асесьці на ём. Так і наш народ—штырнік сваей долі—знаючы і ведаючы ў чым яго небясьпека, павінен напружыць усе свае сілы, каб пакіраваць свой лёс і сваё істнаваньне ў належны бок. Гэта і ёсьць самае канкрэтнае!...

Скарга.

Крывавыя безпарадкі у Вене.

У Вене ў аўстрыўскай сталіцы паўсталі безпарадкі, якія выклікалі крывавыя падзеі.

Прычынаю гэтых падзеяў зьявілася гэтакае здарэньне. У папярэднім часе, тры сябры саюзу нацыяналістых-франтавікоў стралялі ў работнікаў, пры гэтым забілі аднаго работніка і аднаго хлапца 6 гадоў. І вось—суд гэтых забойцаў апраўдаў. Разумеецца, што гэта выклікала вялікае абурэньне сярод работнікаў, якія распачалі дэмастранцыю перад судовым гмахам. Бачачы пагражаючы настрой дэманстрацыі, паліцыя хацела разагнаць натоўп, але-ж ёй гэта не ўдалося. Паліцыя ўжыла аружжа, вынікам чаго зьявіліся стрэлы ў адказ паліцыі з боку работнікаў. Натоўп увайшоў у злосьць. Апанаваўшы гмах суда, дэманстранты павыкідвалі судовыя справы на вуліцу і падпалілі, а таксама падпалілі гмах суда.

Бачачы гэтакі зварот справы, сацыял-дэмакраты, якія паднялі дэманстрацыю, хацелі ўжо кончыць, але-ж натоўп ня слухаў сваіх правадыроў, дык гэтым скарысталі камуністыя. Дакладных вестак з Вены няма, бо як чугункавая, так і ўсякая іншая камунікацыя з Венаю перарвана. Ёсьць весткі, быццам работнікі захапілі галаўнейныя дзяржаўныя ўстановы і быццам частка войска прысланага для заспакаеньня бунтаўшчыкоў, перашла на бок работнікаў. Есьць весткі, якія паказваюць вялікую колькасьць людзей забітымі і паранянымі, аднак-жа газэты пішуць ужо з другога дня, што паўстаньне зьліквідавана і што быццам варочаецца заспакаеньне.

Болей-меней у сучасны момант сытуацыя прадстаўляецца гэтак: пад дзействам прафэс. саюзаў і сацыял-дэмакратаў паўстаньне ліквідуецца. Па загаду ўсё тых-жа сац.-дэмакратаў была абвешчана 24 гадзінная забастоўка, каб зрабіць націск на ўрад, які павінен або зусім падацца ў адстаўку, або пайсьці на кампраміс (на згоду) з сац.-дэмакратамі і дапусьціць іх прадстаўнікоў да ўлады.

На прыватную маемасьць ня было ніякага пасяганьня.

Ахвяраў крывавых здарэньняў налічваецца 40 забітымі і 1000 раненых; у гэтай лічбе разам: работнікаў і паліцыі.

Савецкая Беларусь.

Па распараджэньні з Масквы зьмешчаны з пасады старшыні Беларускага Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту тав. Чэрвякоў, за тое што павышаным тэмпам праводзіў беларусізацыю...

У сувязі з гэтым хочацца адзначыць два моманты. Адзін гэта тое, што па тэорыі савецкага дзяржаўніцтва старшыня ня можа назначацца і зьмяшчацца адміністрацыйным парадкам: ён павінен выбірацца самым Цэнтральным Выканаўчым Камітэтам. Ну, а тут як-жа так? А надта проста! Знача увесь Беларускі Цэнтральны Выканаўчы Камітэт—фікцыя, пыл у вочы пралетарыяту—работнікам і сялянам. Другі момант, дык тое, што тав. Чэрвякоў зьмешчаны за праводжаньне беларусізацыі знача за тое, што тварыў беларускую нацыянальную палітыку, а не інтэрнацыянальную. За гэта самае нядаўна, гэтакім самым парадкам, быў зьмешчаны і тав. Адамовіч, старшыня Рады Народных Камісараў.

З гэтага відаць, што Савецкая Беларусь ніякае самастойнасьці ня мае. Але, таксама відаць што імкненьне да гэтага ёсьць, нават сярод камуністых Беларусаў па нацыянальнасьці. Дык гэта апошнее нас вельмі цешыць!..

Усіх падпішчыкаў просім прыслаць належныя за газэту грошы. Хто ня прышлець падпіскі, таму будзе спынена пасылка газэты.

Alarm „Robotnika“.

У № 194, з нядзелі 17 г. ліпня, сацыялістычны „Robotnik“ піша:

„Учарашні нумар „Работніка“ канфіскаваны згодна абняслӑўленага прэсавага дэкрэту за вестку аб безпрыкладным захаваньні мін. Рамоцкага ў адносінах да дэлегацыі Прафэсыянальнага Саюзу Чугуншчыкаў і Прафэсыянальнага Саюзу Машыністых. Істнуюць пробы справу прадставіць гэтак, як-бы спрэчкі паўсталі асабіста між панам Рамоцкім і таварышам Адамам Курыловічам. Катэгарычна адкідаем гэтакае тлумачэньне. Напамінаем паслу Курыловічу, што ён зьяўляецца чугункавым працаўніком і зьяўляецца паказчыкам, як п. Рамоцкі трактуе Канстытуцыю і як выглядае яго (міністра) асабістая вартасьць.

Галоўны пункт знаходзіцца недзе іначай.

Гэты адказны міністар ураду кінуў брутальным спосабам вызаў дэлегацыі чугункавых мас, кінуў вызаў усім чугункавым працаўніком, усёй работніцкай клясе, а знача і Польскай Сацыялістычнай Партыі.

А цяпер—гістарычнае напамінаньне.

У першыя дні маёвага перавароту марш. Пілсудскі асабіста прасіў кіраўнікоў Прафэсыянальнага Саюзу Чугуншчыкаў, каб аны абвясьцілі забастоўку на чугунках і забастоўка адбылася: дык гэта яна разьвязала справу перавароту, бо не дала магчымасьці ў належны час прыбыць вайсковай дапамозе для кабінэту Вітаса і прэзыдэнта Вайцехоўскага. Пан Рамоцкі быў тагды, як пісалі мы ўжо ўчора, хадэцкім паслом і падтрымоўваў урад правіцы.

У сьвятле гэтага факту, здарэньне аб якім пішам, набірае цяпер адпаведнай яскравасьці, адпаведнага палітычнага і... маральнага значэньня.

Здарэньне гэта зьяўляецца складаваю часткаю адносінаў ураду наагул да дэмакрацыі і прафэсыянальнага работніцкага руху. Зьяўляецца яно б'ючаю ў вочы зьяваю фашыстоўскіх і паўфашыстоўскіх дасяганьняў і імкненьняў, злучаных з неабходнасьцю і абсалютычнаю мэтодаю ўрадаваньня.

Дзеля гэтага аддалі ўчора мы п. Рамоцкага пад суд работніцкай апініі, пад суд незалежнай публічнай апініі. З поўным пачуцьцём адказнасьці і вагі нашых слоў падаём да ведама работніцкае клясы, падаём да ведама народу.

Дэмакрацыі пагражае сьмяртэльная небясьпека“.

Гэтак піша „Работнік“ пасьля таго, калі дастаў па пыску ад ураду, тварцом якога, яго „сацыялістычная“ партыя зьяўляецца. Дзякуючы ўгодзе з рэакцыйнымі кансэрватыўнымі коламі—пэпэсы памаглі буржуазіі ўмацаваць сваю ўладу... Дык і выглядае пасьля гэтага нейк карыкатурна і сьмешна і гэты сацыялістычны „алярм“ (трывога) і палажэньне самых сацыялістаў. якія топаюць на месьце ня маючы ні выхаду ні ходу... Гэтак бывае заўсёды з буржуазнымі ўгодніцкімі прыхвасьнямі, пасьля таго, калі буржуазія выкарыстае іх, калі яны стануць ёй ужо болей не патрэбнымі. Гэтак сталася 15 г. ліпня з сацыялістымі з праф. саюзу чугуншчыкаў, якіх п. міністар папрасіў за дзьверы, ня толькі, што не згадзіўся задаволіць іх вымаганьні, але-ж не захацеў нават і гаварыць. Дык вось, дзеля гэтага паўсталі абурэньні з боку сацыялістых да ўраду. Дык вось, гэта і выклікала аж дзьве канфіскаты „Работніка“.

Сяляне! Запісвайцеся у Беларускі Сялянскі Саюз!

Крыху крытыкі.

У папярэднім нумары мы надрукавалі артыкул „Англія і Эгіпет“ згодна карэспандэнцыі з Лёндана; цяпер мы падаём маленькі крытычны агляд.

Аўтар карэспондэнцыі апраўдывае Англію ад дэнацыналізатарскіх і вызысківацкіх намераў і хваліць дзяржаўны розум ангельскага ўраду. З апошнім можна згадзіцца, што датычыць першага дык нельга прызнаць рацыі, бо Англія, як і ўсякая іншая дзяржава нашага часу — імпэрыялістычная дзяржава. Яна як і ўсякая іншая імкнецца да захватаў чужых зямель у мэтах „энглізаваць“ і вызысківаць іх, але-ж на тое і адзначаюцца палітычнымі здольнасьцямі яе кіраўнікі, што зрабілі толькі адну памылку, бо праводзяць і „энглізацыю“ і хітра і спрытна, проста мала прыкметна.

Адносна Эгіпту, дык ясная рэч, што ён выбірае з усіх ліхаў тое, якое лічыць найменшым. Ня будзь Эгіпет пад „пратэктаратам“ Англіі, дык папаў-бы ён пад Італію ці Францыю, а гэтая „апека“ здаецца яму страшнейшаю за „апеку“ Англіі.

З жыцьця Польшчы.

Пасьля соймавае сэсіі

Амаль што ўсе польскія соймавыя клюбы дамагаюцца ад ураду скліканьня новае сэсіі Сойму. Але-ж урад, як відаць, ня мае на гэта ахвоты. Здаецца, што да восені Сойм не зьбярэцца.

Справа ген. Жымерскага.

Справа ген. Жымерскага, аб надужыцьцях яго ў часе працы ў вайсковым міністэрстве, ўжо трывае 16 дзён. Калі кончыцца—няведама. Прыхільныя да ўраду польскія газэты вінуюць Жымерскага, а апазыцыйныя лічаць ген. Жымерскага не вінаватым.

Ізноў гандлёвы дэфіцыт.

Польскі заграгічны гандаль даў 46 мільёнаў злотых у золаце дэфіцыту, г. зн., што ў Польшчу прывезена на 46 міл. злот. у золаце болей тавараў, як вывезена.

Гэтакае палажэньне ў дзяржаве вельмі не пажаданае. А дзе ёсьць гэтакае зьявішча, дык знача, там благі гаспадарчы стан грамадзянства і дзяржавы.

Маленькі скандал.

Польскія месты вельмі энэргічна ўзяліся даваць нагароды сваім пісьменьнікам. Места Сасновец вызначыла нагароду пісьменьніку А. Стругу, ваявода келецкі сваім „pismem“ пастанову меставае рады скасаваў. Проці гэтакага ўчынку келецкага ваяводы вельмі абурыўся „Głos Prawdy“.

Выбары прэзыдэнта м. Вільні.

Віленскія выбары ў меставую Раду ўлада прызнала правільнымі і зацьвердзіла.

На першым паседжаньні новае рады адбыліся выбары прэзыдэнта места Вільні.

Прэзыдэнтам выбраны вядомы дзеяч-адвакат Ледніцкі, які жыве цяпер у Варшаве. Ледніцкі выбару не прыняў і ад пасады прэзыдэнта места Вільні адмовіўся. Віцэ-прэзыдэнтам выбралі нейкага Чыжа.

У часе выбараў „Наша Праўда“ пабіла рэкорд самахвальствам. Справа ў тым, што ў часе выбараў „пятнастка“ выставіла кандыдатам на прэзыдэнта раднага Крука, які зьяўляецца быццам беларусам. За Крука галасавала з 48 аж 5 радных. У гэтым „Наша Праўда“ бачыць вялікую прыхільнасьць да Беларусаў заштоўтавых сацыялістаў, але-ж самахвальства „Нашае Праўды“ тут-жа і паказвае сябе, бо піша яна, што выставілі кандыдатуру Крука, напэўна ведаючы наперад, што яго ня выбяруць...

Дык як-жа было-б тагды, калі-б напэўна ведалі, што выбяруць?

Тагды было-б напэўна, што Крук адлятай, а яго мейсца заняла-б іншая варона... Напэўна сам п. інж. Заштаўт.

Галасаваньне было тайнае, але-ж „Нашай Праўдзе“ не перашкодзіла гэта даведацца, што сэнатар Багдановіч галасаваў за Паляка. Бачыце, якая празорлівая, усёведаючая!... Цікава, скуль гэта гэткія запраўднасьці, ці ня з хворае фантазіі факт--рэдактара?

Дык кожны, хто ўмее чытаць, спяшайся выпісаць сваю газэту „Сялянскую Ніву“.

Беларускія студэнты без арганізацыі.

Студэнская моладзь у кожным народзе адыгрывае аграмадную ролю, бо яна зьяўляецца сьветачам для вучнёўскай моладзі ніжэйшых і сярэдніх школаў, бо яна—будучае нашае пакаленьне, якое вызначана да кіраўнічай ролі ў жыцьці народу.

Варункі жыцьця Беларусаў так благія, што мы ў сваім краі ня маем нат' права вучыць сваю моладзь у вышэйшых школах, бо школьныя ўлады не даюць матуры абсальвэнтам нашых гімназіяў. Але гэтую справу астаўляю на боку, і хачу заняцца тымі студэнтамі, якім на столькі спрыяла доля, што яны маглі быць прыняты на ўнівэрсытэт у Вільні. У польскім віленскім унівэрсытэце ёсьць больш меньш з 80 студэнтаў Беларусаў, з якіх каля 30 сьведамых, і належаць да Студэнскага Саюзу. Праўда, матэрыяльнае становішча студэнтства вельмі цяжкое. Кожны павінен зарабіць на пражыцьцё і вучыцца. Але мы ведаем, што якраз цяжкое становішча ёсьць адным з дзейнікаў, якія пабуджаюць чалавека да больш інтэнсыўнай працы. Цяжкое становішча студэнтаў-беларусаў павінна пабуджаць іх да беларускай арганізованнай грамадзкай працы.

Калі мы прыпомнім расейскае студэнства, дык уявім сабе, што яно было рассаднікам лібэральных і радыкальных ідэяў, якія пасьля ў значнай меры, прычыніліся да зваленьня царызму. Польскае студэнства цяпер, наадварот пераважна зьяўляецца разсаднікам дзікага шавінізму і ідэі—Польшча для Палякаў. У іншых народаў студэнства спаўняе тую ці іншую ролю, але калі мы возьмем Заходнюю Беларусь, дык, на жаль, мы павінны сканстатаваць, што беларускай нацыянальнай грамадзкай студэнтскаў працы так добра, як няма зусім... Гэта вельмі балючы факт, асабліва для тых, якія бачаць у будучыне адраджсную Беларусь. Для тых, каго доля нашага сярмяжнага народу мала абходзе, якія пад беларускімназовам спаўняюць, ці то польскую, ці то расейскую, ці то інтэрнацыянальную працу, гэтая справа, справа працы і грамадзкага ўзгадаваньня студэнтаў у беларускім духу, мала абходзе, яны, наадварот, імкнуцца да абязьдзеяньня беларускага студэнства.

Беларускія студэнты на вул. сьв. Анны маюць нат' Студэнскі Саюз, але запытацца, што ён робе, дык сорамна адказваць—бо апрача танцаў іншай дзейнасьці не выяўляе. Праўда, былі прачытаны студэнтамі са дзьве лекцыі—і вось уся праца за год. Беларускія Студэнты ў Празе выяўляюць шмат больш энэргічнай працы ў беларускім адраджэнскім руху чымся студэнты, што знаходзяцца ў краі. У газ. „Сял. Ніва“ часта спатыкалі весткі аб усялякай працы праскіх студэнтаў, між іншым аб працы ў арганізацыі А. Б. С. А. Гэтая арганізацыя зварачвалася праз прэсу да Студэнскага Саюзу ў Вільні з прапановай аб супольнай беларускай студэнскай працы на міжнародным полі. Але Віленскі Студэнскі Саюз быццам глухі, ня чуе заклiку да супольнае працы і ўпорыста маўчыць. Учымжа тут справа? А вось у чым. Каб арганізацыя была дзейная (актыўная) патрэба, каб яе правадыры былі на месцы, адказвалі свайму назначэньню і якраз былі энэргічнымі і шчырымі Беларусамі, што стаяць на нацыянальным грунце.

Аб цяперашнім і папярэднім урадзе Віленскага Студэнскга Саюзу якраз гэтага не магчыма сказаць. Урад Саюзу можа і вядзе якую працу, але відаць паціху, бо нідзе ў друку гэтае працы ня відаць. Трэба падчыркнуць, што нацыянальную беларускую працу студэнства павіна весьці не паціху, але голасна, каб усе чулі і ведалі аб гэтае працы каб відаць было, што студэнтства не чураецца беларускае культуры і працуе над развіцьцём і замацаваньнем яе.

Віной усяго гэтага ёсьць няздатны прэзыдыум Саюзу. Сабралася там таварыства ўласнай „адарацыі“, якое апрача „адарацыі“ відаць нічым не займаецца, а калі і займаецца яшчэ чым, дык баіцца аб гэтым даваць справаздачу. Рукі, якія кіруюць справай Саюзу зьяўляюцца не на месцы. Хоць вечныя студэнты пераважна доўга вучацца дзеля таго, што шмат часу аддаюць грамадзкай працы, ане ў даным выпадку гэтае правіла немагчыма прытарнаваць.

Няма патрэбы больш даказваць аб бяздзейнасьці кіраўнікаў студэнтскага Саюзу. Гэтая рэч усім ясна відаць. Аднак патрэба знайсці лекі на такі стан рэчаў. Веручы ў маладыя сілы нашых студэнтаў і магчымасць працы ў студэнскім саюзе, дзеля абнаўленьня яе, гэтыя маладыя сілы павінны ўзяць у свае рукі кіраўніцтва студэнскім саюзам. Беларускае грамадзянства толькі прывітае гэты крок і памагчымасьці будзе старацца маральна падтрымліваць студэнтства ў працы на полі беларускага адраджэньня

Дык няхай беларускае віленскае студэнтства прымецца за будаваньне свае Бацькаўшчыны!

Абсольвэнт-Баторчык.

Канфэрэнцыя Бел. Сялянскага Саюзу.

У нядзелю 24-га ліпня ў Вільні (Завальная 6—5), у памешканьні Саюзу адбудзецца канфэрэнцыя запрошаных сяброў Беларускага Сялянскага Саюзу, прадстаўнікоў ад паветаў.

Парадак дня канфэрэнцыі:

1) Анчыненьне канфэрэнцыі.
2) Выбары прэзыдыуму канфэрэнцыі.
3) Справаздача Цэнтральнага Камітэту.
4) Даклады на рожныя тэмы.
5) Арганізацыйныя справы.
6) Рэзалюцыі паасобных камісіяў.
7) Выбары Цэнтральнага Камітэту.
8) Бягучыя справы.

Што дзеецца ў сьвеце?

Радавы Саюз.

Бальшавіцкую Маскву ахапіла новая трывога. Там дазналіся, што свайму афіцэру Нэсбіту Англія дарučыла аб'ехаць Польшчу і Балтыцкія дзяржавы, даўшы заданьне высьвіць баявыя здольнасьці іх армій і магчымасьці аказаньня дапамогі на выпадак вайны з Саветамі. А дзеля таго, што ў страха вочы вялікія, дык савецкая ўлада бачыць на кожным кроку ангельскага шпіка, ці якога іншага контррэвалюцыянера—робіць шматлічбовыя арышты, гэтак напрыклад адбыліся арышты ў Архангельску і па ўсей тэрыторыі Радавага Саюзу арыштавана 400 эстонцаў. Разумеецца, што чэрэзвычайка працуе... Нахаторых арыштаваных адпраўляюць на высылку, а больш небясьпечных на той сьвет. Апошнімі днямі растраляна некалькі відных савецкіх грамадзян і ўрадоўцаў на паўночным Каўказе. Помста за помсту. Калі бальшавікі растрэліваюць толькі таму, што пануе чырвоны тэрор, дык сям-там здараюцца нападкі і на прадстаўнікоў улады, таксама толькі таму, што істнуе чырвоны тэрор.

Праца Комінтэрна.

Комінтэрн абвясьціў 14 г. ліпня ліст, якім высьвятляе, што ханькоўскі „чырвоны" ўрад у Кітаі зьмяніў старым рэвалюцыйным прынцыпам, стаўшы контр-рэвалюцыйнай сілай. Абяліўшы кітайскі „чырвоны" ўрад у Ханьку, Камінтэрн піша, што камуністычная партыя ў Кітаі зрабіла некалькі памылак, якія далі вельмі смутныя наступствы. Камінтэрн у сваім часе даў камуністым адпаведныя інструкцыі, але-ж камуністы не выканалі іх.

Скрытыкаваўшы з пагрозамі дзейнасьць кітайскай камуністычнае партыі Комінтэрн мінуючы цэнтральны камітэт дае гэтакае заданьне кітайскім камуністым.

1. Усе кітайскія камуністы павінны заразжа ўхіліцца ад супрацоўніцтва з ханькоўскім урадам. 2. Кітайскія камуністы павінны апублікаваць дэклярацыю, у якой складзьці адказнасьць за наступныя здарэньні на ханькоўскі ўрад.

Дык вось і ўсяго з працы Камінтэрну. Так сказаць задаў тон, а ты сьпявай хоць трэсьні.

Кітайскія справы.

Пэкінскі суд апраўдаў жонку савецкага неафіцыяльнага прадстаўніка пры ханькоўскім урадзе Бородзіну і трох савецкіх кур'ераў.

Пасьля суду арыштаваньня былі звольнены, што выклікала агульнае нездаваленьне.

Цераз дзьве гадзіны пасьля звальненьня з пад арышту Барадзінай і трох кур'ераў Чанг-Тсо-Лін прыказаў ізноў іх арыштаваць, але-ж было ўжо позна, бо не было каго арыштоўваць.

Палажэньне на кітайскіх вайсковых фронтах астаецца без перамены.

Розныя весткі.

Згодна вестак на ўсім абшары Эўропы і Паўночнай Амэрыкі стаіць цяпер страшэнная гарачыня. Калі дзе праходзіць дождж, дык заўсёды або навальніца, або град з вялікімі грымотамі. Весткі аб гэтым паступаюць з Лёндану, Парыжа і Бэрліна і іншых местаў. На Поўдню Расеі было 72 градусы гарачыні.

Усюды дзе стаіць высокая гарачыня, здараюцца сонечныя ўдары са сьмяротнымі вынікамі ў людзей.

НАВІНЫ.

— Нелегальны сход. Паводле вестак зьмешчаных у апошняй „Нашай Праўдзе" гр. Савіцкі склікаў „сход". „Сход" адбыўся бяз раней паданага парадку дня і бяз сяброў.

Усім ведама, што 2-га ліпня адбыўся правамочны сход Беларускага Нацыянальнага Камітэту, ня якім быў выбраны новы прэзыдыум Камітэту. Гр. Савіцкі ня хочачы здаць справы новаму прэзыдыуму незаконна склікаў „сход" без парадку дня і без сяброў.

На „сход" гр. Савіцкага прыйшло паўтара сябра і затым немагчыма было нат' зрабіць перавыбары „прэзыдыуму". „Сход" толькі дабраў „прэзыдыуму" сэкрэтара і, ёсьць ведама, запрасіў гумарыстычнага „Спадара" луцкевічаўскай рукой кіраваць „прэзыдыумам".

Такая вялікая чэсьць спаткала спадара за ягоную работу „на зьверх" „Сялянскага Саюзу".

На сходзе не а былося без абсурдных пастаноў. У „Наш. Праўдзе" чытаем: „сход пастанавіў": бачычы ў створанай 2-га ліпня арганізацыі зусім новую, нічым ня зьвязанную з Камітэтам установу,—прыняць факт уваходу ў яе дзьвух палітычных групаў: хадэкаў і групы сельсаюзьнікаў Ярэміча і Рагулі—за акт адыходу гэных груп ад Бел. Нац. К-ту, у якім яны дагэтуль былі прадстаўлены. Што-ж датычыць асобаў Ярэміча і Стэповіча,—дык іх „сход" пастанавіў выключыць на заўсёды з складу Камітэту". Гэтыя радкі выразна кажуць аб абсурднай пастанове „сходу", бо калі раней „сход" прызнаў, што яны адыйшлі самі ад Камітэту, дык навошта-ж іх выключаць? Вельмі гумарыстычна выглядае! Таксама як з акцыяй „спадара", які выключаў усіх ня будучы сам сябрам!

Аднак ня глядзячы на камэдыю, якую пачаў адыгрываць гр. Савіцкі, узурпуючы сабе правы старшыні Камітэту, праўдзівы прэзыдыум Беларускага Нацыянальнага Камітэту ў складзе: эзн. В. Багдановіча, пас. Ярэміча і гр. П. Карузы прыступіў ужо да працы ад імя Камітэту Нацыянальнага.

— Праца Тэатру. Праца Народнага Тэатру Беларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культуры ідзе на правінцыі далей. Акрамя спэктакляў якія адбыліся ў Смаргоні, Жодзішках і Лебедзеве і аб якіх ужо падавалася, на прошлым тыдні адбыліся спэктаклі ў Маладэчне і Красным.

У Маладэчне была адыграна п'есы: „Дзядзька Якуб" і „Мікітаў Лапаць", а ў Красным 10 г. ліпня было пастаўлена: „Мікітаў Лапаць і „Міхалка", а 12 г. ліпня „Дзядзька Якуб" і „Пасланец". Пасьля прадстаўленьня выступае хор, дзе пяюцца выключна беларускія песьні, а таксама ладзяцца танцы.

Пры гэтым асобым пасьпехам карыстаецца беларуская „Лявоніха", якую нажаль правінцыя мала знае, хоць прышла яна ў Вільню з правінцыі.

Народны тэатр і далей карыстаецца вялізарным пасьпехам усюды прадстаўленьні праходзяць вельмі добра. Публіка вітае артыстаў з энтузыязмам.

— Філялёг пакінаў палітычную працу. Скампраміатаваўшы сябе авантурным аканчальна выпускам „Народ" „научоны спадар", палітычны невук Янка Станкевчук пастанавіў пакінуць палітыку і вярнуцца да філялёгіі.

Нядаўна Станкевчук атрымаў пасаду на польскіх вучыцельскіх курсах і ўжо выехаў у Сьвянцяны навучаць польскіх вучыцялёў з Галіцыі. Паводле вестак, праца спадару цяжка ідзе, бо ўжо нат' у польскіх колах пачынаюць гаварыць: to jakiś nieposzytalny człowiek (місюгіна).

— Хто падтрымлівае авантуру? Як ведама, месяц таму назад сп. Станкевчук выпусьціў без народу аднадзёнку „Народ". Цяпер усё больш выясьняецца хто быў хрышчоным бацькам спадаровай авантуры. Удалося сьцьвердзіць факт, што агенты Луцкевіча, як Саковіч, Уласаў А. і інш. рэвозілі на мясцах гэтую аднадзёнку і распаўсюджывалі яе.

— Яшчэ ўсё хваляцца. Паўлюкевіч цераз сваю, „сьмярдзючку" „Бел. Слова" яшчэ ўсё хваліцца аб тым што ён надта многа зрабіў у часе выбараў, а Сял. Саюз—нічога.

Факты заўсёды найлепей гавораць, дык з гэтага і зробім вывады. Беларускаму грамадзянству добра вядома, што з усіх газэтаў як беларускіх так і польскіх, якія выходзяць на беларускай мове („Б.Слова" і „Дзень") найболей зьмясьціла інструкцыяў і парадаў аб выбары ў самаўрады „Сял. Ніва" орган Сял. Саюзу, але-ж Паўлюкевіч гэта лічыць нічым, бо ён быццам болей зрабіў. Аб тэй шкодзе, якую хацеў прычыніць Паўлюкевіч сваею працаю выбарам самаўрадаў, мы ўжо азначылі ў папярэднім нумары, дык цяпер зьвернем увагу грамадзянства яшчэ на адну вельмі цікавую рэч.

Паўлюкевіч хваліцца, што ён вельмі многа зрабіў, бо выдаў асобнаю кніжачкаю закон (распараджэньне) аб выбарах у самаўрады, ня гэтак як Сял. Саюз, які толькі зьмясьціў гэтае распараджэньне ў „Сялянскай Ніве".

Але-ж, як і ўсюды, дык і ў паўлюкевічаўскім законе можна дагледзець толькі злую волю. Каб апраўдаць гэта зьвернем увагу грамадзянства на гэтакую красачку.

„Сял. Ніва" зьмяшчаючы пераклад распараджэньня аб выбарах у № 45, у артыкуле § 22 згодна польскага арыгіналу напісала: „Сьпісак павінен мець у 1½ разы больш кандыдатаў чым лічба радных, якіх трэба выбраць". Але-ж,

ЗАБІЎ!...

— „У-ф-ф! гарачыня страшэнная. Смажыць як, у пекле". Габрусь—мужчына сярэдняга веку, кінуўшы ад сябе старую паліняную „кепку" расцягнуўся ў цені гальлястага клёну. Твар яго быў мокры ад поту, і белая кашуля прыліпла да цела.

— „Каб ліха ўзяла, дзе-ж тут грошай узяці"—прагаварыў з нейкаю злосьцю.

За дзень перад гэтым да Габруся, селяніна вёскі Ліхачы, прыехаў сэквэстратар, і за незаплачаныя падаткі апісаў амаль ня палову яго маемасьці.

Цяпер ён варочаўся з мястэчка С. ад знаёмага, які вінен быў яму 50 злотых, але ня застаў яго дома і быў цяпер у вельмі нэпрыемным настрою.

Было паўдня. Сонца пякло да немагчымасьці. Цішыня стаяла такая, што лісьця на дрэве быццам замёрлі.

Габрусь доўга ляжаў абапёршыся на локці. Пот на твары яго паволі высыхаў. Урэшце ўстаў, падняў сваю „кепку" і ляніва, вяла папляўся па дарозе да Ліхачоў, якія ў адлежнасьці паўкіляметра відаць былі з-за маладога бярэзьняка.

Дома яго чакалі з нецярплівасьцю. Пагроза сэквэстратара, — прадаць усю скаціну, калі, праз два дні не будуць заплачаны падаткі,—узбурыла мірную хату Габруся.

Як толькі ён паказаўся ў дзьвярох, жонка і сын яго закідалі запытаньнямі:

— „Ну што?... як?... прынёс?... не?

— „Не застаў дома"—хмурна адказаў Габрусь садзючыся на лаўку ля стала.

— Як-жа будзе?

А як будзе? сказаў яго жонцы, што калі вернецца да хаты, каб ўраз-жа прынёс. Няхай дзе хоча бярэ.

Пакуль мне ня трэба былі, я маўчаў. Давай абедаць—зьвярнуўся да жонкі— а можа зараз і прынясець.

Селі абедаць.

* * *

Падыйшоў вечар ціхі, цеплы, ясны.

Падыймаючы воблакі пылу, па вуліцы, прайшла чарада скаціны з пашы.

Лёгкі, як цень, змрок пачаў западаць на зямлю.

Здалёк данасілася жалосная песьня жанчын, якія варочаліся з поля. Далёка ў вячэрней паўмгле няслася гэтая песьня поўная жальбы і смутку і гучна аддаючыся ў хваёвым лесе, ляцела праз балота і таяла ў вячэрняй імгле...

Габрусь доўга чакаў знаёмага з грашыма. Часта выходзіў на вуліцу і нецярпліва ўглядаўся на дарогу за вёскаю. Урэшце калі зусім сьцямнела пайшоў у стадолу спаць.

Стадола (пуня) Габруся стаяла здалёк ад усіх будынін, на краю альховага гаю.

Адчыніўшы шырокія дзьверы, Габрусь, уваўшоўшы, старанна іх прычыніў за сабою— пры чым раздаўся тонкі працяжны скрып заржавеўшых завесак і прывычна, сьмела паўшоў на сваю пасьцель ў найдальшым кутку за токам. Лёг, накрыўся чуйкаю, і заснуў...

Збудзіў Габруся легкі скрып дзьвярэй стадолы. У стадоле цёмна, хоць вока выкалі. Палова дзьвярэй адчынена і ў іх стаіць непарушна цень чалавека.

Сон ад Габруся адляцеў. Ён ўляпіў вочы ў гэтую цень і ў першую хвіліну нібы застыў на сваім месцы.

А цень заварушылася і пачала пасоўвацца ў напрамку таго меспа, дзе ляжаў Габрусь.

Ціха, як кот, Габрусь падняўся і, ня спускаючы вочаў з цёмнага сілуэта пачаў шукаць штоколечы для абароны. Рукі яго натрапілі на цяжкія дзяраўляныя вілы і ўзяўшы іх Габрусь падняў над сабою і ў гэткай позе чакаў няпрошанага госьця.

Пэўны быў, што яго хочуць забіць, бо злодзей шукаў-бы не гаспадара, а што-колечы ўкрасьці, тады, як гэтая цень няўхільна, ціха пасоўвалася ў яго бок, што даказвала асьведамленасьць яго аб месцы, дзе спаў Габрусь.

— „Можа гэта той цыган,—падумаў—што два дні таму я наклеіў у карк за тое, што ўкраў з плоту кашулю. Пэўна ён, бо тагды гразіў адамсьціцца.

Габрусь мацней сьціснуў вілы.

— „Няхай папрабуець..."

А цень, — ступіць два крокі і астановіцца, нібы прыслухоўваючыся... потым ізноў ступіць і... зноў прыслухоўваецца...

Іх аддзяляець ужо толькі пяць крокаў. Вілы ў руках Габруся задрыжэлі, у галаве пайшоў звон...

— „Яшчэ крок..."—падумаў. Цень пасунулася на крок. Страшна засычэўшы ў паветры апусьціліся вілы... пачуўся стогн.

Як аглушаны пяруном, кінуўся Габрусь шукаць сярнічак, — па стогну ён кагосьці пазнаваў.

Дрыжачымі рукамі запаліў сярнічку, нагнуўся і... раптам падскочыў, зьбялеўшы як сьнег.

Перад ім ляжаў бяз знаку жыцьця, яго знаёмы з мястэчка з 50 злотымі ў руцэ.

Оса.

„Сьпіскі з меньшай лічбай кандыдатаў будуць лічыцца важнымі“. А вось ў паўлюкевічаўскім перакладзе напісана „Сьпіскі з меньшым лікам кандыдатаў будуць лічыцца няважнымі“.

Пасьля таго, як была разаслана „Сял. Ніва“, калі дастаўся рэдакцыі паўлюкевічаўскі пераклад закону і калі дагледзела рэдакцыя розьніцу ў законе, дык паўстаў сумліў.

Увясьці памылку ў закон гэта-ж—рэч не маленькая. Нават стала неяк трывожна, ня ведаючы чыя памылка.

Ня верачы польскаму арыгіналу, які быў у рэдакцыі, мы адразу пачалі больш дэтальна наводзіць спраўкі, дык выясьнілася, што мы правы, бо ў зборніку распараджэньняў, якія маюцца ў унівэрсытэцкай бібліятэцы і навагрудзкай газэце ў польскім тэксьце напісана, што „сьпіскі з меншаю лічбаю кандыдатаў są ważne“. І ў украінскіх газэтах таксама. Знача фальш паўлюкевічаўскага выданьня.

Лічачы на тое, што Паўлюкевіч—„доктар“, а яго супрацоўнік, які перакладаў закон Друцкі-Падбярэскі—„адвакат“, дык становіцца зьмлўна: ці памыліліся яны?... ці можа проста наўмысьня ўпісалі „памылку“ абы ўнясьці баламутства?... Баламутства, гэта-ж—іх праца...

Дык вось якую паслугу даў Паўлюкевіч беларускаму народу ў часе самаўрадавых выбараў. Тое, чым Паўлюкевіч найбольш хваліцца, зьяўляецца найбольш—недарэчным. Відаць пана па халевах.

Да нас пішуць.

Дзіўныя рэчы.

(Пружаншчына).

Мястэчка Селец над Ясельдаю гэта закінуты, забыты бедны, дзякуючы блізкаму суседству з Бярозай-Картускаю, куток. Калісьці ў ім так-сама кіпела жыцьцё; блішчэлі вывескі на крамах, і ў рынкавыя дні ўся плошча рынку і вуліцы былі застаўлены вазамі сялян, прыехаўшых на торг.

Цяпер ня тое. Дзякуючы чыгунцы Бяроза-Картуская з кожным годам расьцець, а Селец бяднеець і падаець, а нават жыды кідаюць свае сялібы і ўцякаюць да Бярозы.

Бываюць-жа здарэньні і ў гэткіх глухіх кутках, аб якіх умаўчаць нельга.

Большасьць жыхараў мястэчка Беларусы-праваслаўныя, за імі жыды і найменьш палякаў.

Ёсьць у мястэчку царква, ёсьць касцёл, ёсьць і жыдоўская школа.

Ёсьць праваслаўны сьвяшчэньнік, ксёндз і рабін; рабіна дык трудна ў чым колечы зачапіць, яны неяк трымаюцца асобна ад усіх і з папамі і ксяндзамі нічога ня маюць супольнага. Ніякія ня ўзьнікаюць між імі ані судовыя, ані якія іншыя справы.

Затое між праваслаўнымі і каталікамі дзеюцца дзіўныя рэчы.

Вось-жа ўзяла зайздрасьць ксяндза, што сьвяшчэньнік жывець у лепшым памешканьні чым ён,—ксёндз (!)

Задумана, — зроблена. Не дзе, адкапаўшы, што гэты дом калісь-ці за часаў Абрагама ці Ісака належаў да ксяндзоў, а дзеля гэтага паві-нен належыць ім і цяпер, — у адзін пекны дзень „паўказу Его...“ натоўп каталікоў з сякерамі і молатамі пашлі разьбіраць дом сьвяшчэньніка. Папрабаваўшых перашкодзіць гэтаму некалькіх „бальшавікоў“ арыштавалі і пратрымалі некалькі дзён, і дом забралі...

Праваслаўныя палалі ў суд, але што для суда права даўнасьці, дзякуючы якому дом мог-быць уласнасьцю праваслаўных. Гэта-ж забралі не праваслаўныя ў каталікоў (тады можна было-б прытасаваць і ня адну толькі даўнасьць), а каталікі і пры гэтым „палякі“.

Падахвочаны гэтаю ўдачаю, ксёндз адабраў ад сьвяшчэньніка і пляц, які так-сама—ў нейкім там архіве знайшлі—калісьці належаў ксяндзу.

Можна было-б спадзявацца, што ксёндз захоча адабраць ад сьвяшчэньніка і жонку калі-б не забарона ксяндзам мець іх. Ну, дзякаваць Богу хоць адна нашлася забарона і для іх. Полымя.

Аб нашых выбарах.

(Моўчадзь, Баранавіцкага пав.).

30 чэрвеня г. г. адбыліся выбары ў валасную раду ў Моўчадзі. Сяброў валаснога сабраньня было 120. Сьпіскаў было пададзена 6, з якіх 2 беларускія.

Выбрана ў валасную раду 12 радных, з якіх 9 Беларусаў, 2 Жыды і 1 абшарнік, які прайшоў штучным спосабам.

Яму, як відаць, надта хочацца быць войтам, каб направіць падупалы маёнтак.

Заўважана, што рожныя дабрадзействы з боку дужых аднося сялян здараюцца заўсёды акурат перад самымі выбарамі. Дык і на гэты раз таксама здарылася, бо пан-абшарнік напёк хлеба і раздаў яго бедным, дараваў некаторым сялянам лясныя грахі і паабяцаў даць на частку касіць сенажаць.

9-га чэрвеня адбываліся выбары ў вёсцы Перхавічы, дык той пан, як сябра выбарчага камітэту прыехаў і кіраваў выбарамі.

Галасаваньне на кандыдатаў адбывалася зусім проста: пераходам з лева на права.

Папаўшы неяк у кандыдаты на першае месца пан-абшарнік, старшыня выбарчага сабраньня кажа: „Хто procі мяне, дык адкрыта пераходзь на другі бок, а хто за мяне, дык стой на месцы“. Ад яго ўсе людзі залежныя, бо і лес і сенажаць, якія за вялікую плату прыходзіцца дабываць перхавіцкім сялянам у гэтага пана, але калі ўгнявіць яго, дык ён можа байкатаваць і вось: як-жа адкрыта пераходзіць на другі бок проці яго пры яго вачох?!...

Разумеецца, што дзеля гэтага, асталіся на месцы. Каб выбары былі тайнымі, тагды ўжо іншая справа.

У часе выбараў радных, ужо на валасным сабраньні, пан-абшарнік выставіў два сьпіскі і на адзін сабраў 6 галасоў, якія далі яму магчымасьць прайсьці радным.

Але адбываліся выбары, дык ненармальна, бо пан-абшарнік і з другім сябрам прынімалі галасы ад сяброў выбарнага сабраньня і адразу запісвалі, хто і за які нумар галасуе. Дык ці-ж былі гэта тайныя выбары?... Згоднам з артыкуламі 19 і 27, якія ня былі датрыманы, на аснове арт. 40 распараджэньня аб самаўрадавых выбарах, неабходна дамагацца ўневажненьня гэтых выбараў і вызначэньня новых, бо акрамя абшарніка, дзякуючы няпраўна праведзеным выбарам, прашло некалькі няпэўных асобаў.

Калі астанецца рада ў гэтакім складзе, які вызначыўся на гэтакіх выбарах, дык напэўна адзіны радны абшарнік, у той час калі гэтая карэспандэнцыя зьявіцца ў друку, будзе ўжо войтам, бо, паўторна кажу, што дзякуючы няпраўна адбытым выбарам, прайшлі ў раду, хоць Беларусы, але-ж няпэўныя людзі. Маючы грошы, з імі можна будзе дабіцца войтоўства зусім лёгка. О. Nigil.

Сяляне плацяць падаткі ваўкам.

(Сьвір, Сьвянцянскі пав.).

У в. Балькоўшчына неяк раніцаю ваўкі напалі і загрызьлі на выгане каня. Поле астанецца няўпраўленае, бо купіць другога каня той селянін ня можа. А неяк днём 3 ваўкі напалі на кабылу, якая, была вартасьцій 600 злотых, але-ж пакінулі гаспадару толькі косьці, хвост ды грыву.

У в. Коркі, ужо ўночы ваўкі напалі і моцна зранілі каня, які цераз некалькі дзён здох.

Наагул Сьвірскія сяляне абложаны страшэнна вялікім ваўкавым „падаткам“, бо ўжо, калі аблічыць, дык за два месяцы заплацілі сярэднюю лічбаю 6 гаспадароў 2,640 злотых, а трэба дадаць, што гэтыя гаспадары зямлі засеялі — куртата.

Ані паліцыя, ані які-іншы тутэйшы ўрад нічога ня робіць, каб вызваліць сялянства ад воўчае апекі, быццам у змове з ваўкамі жывуць Расток.

Да ведама гурткоў Беларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культуры.

Дзеля таго, што некаторыя старостывы неахвотна даюць дазволы на беларускія спэктаклі, адцягваючы справу з прычыны цэнзураваньня п'есаў Беларускі Інстытут паслаў у міністэрства ўнутраных спраў некаторыя сцэнічныя творы з мэтай працэнзураваньня іх. Адданы ў цэнзуру такія творы:

1) Сцэнічныя творы: Боты, Мікітаў лапаць, Пакой у наймы, Чорт і Баба; 2) Паўлінка; 3) Заручыны Паўлінкі; 4) Суд над трохпалёўкай; 5) Пан міністар; 6) Шчасьлівы муж; 7) Янка Канцавы; 8) Страхі жыцьця; 9) Ня розумам сьціміў, а сэрцам; 10) Выбары старшыні; 11) Птушка шчасьця.

Гурткі Інстытуту, якія хочуць скарыстаць з працэнзураваных твораў, павінны загадзьдзя зьвярнуцца ў Інстытут (Вільня, Завальная 6-5), падаць назоў твору і дзень, у якім мае быць пастаўлены спэктакль.

Цэнтральны Урад Інстытуту.

Сяляне! Арганізуйцеся, у арганізацыі—сіла!

АБВЕСТКА
ад Т-ва Беларус. Школы у Вільні.

З дазволу Віленскага Куратарыуму, Галоўная Управа Т-ва Беларускае Школы арганізуе ў Радашковічах пры Беларускай Гімназіі з 1 жніўня г. г. курсы паляністыкі для вучыцялёў беларускіх гімназіяў для атрыманьня вучыцельскіх кваліфікацыяў, вымаганых § 1 Распараджэньня Міністра Асьветы ад дня 21 чэрвеня 1923 году. На курсы прымаюцца і кандыдаты на вучыцялёў беларускіх сярэдніх школаў. У лік прэлегентаў запрошаны і ўжо прыхільна далі сваю згоду прачытаць лекцыі: прафэсар-славіст др. Я. Голэмбк і некаторыя прафэсары Віленскага Унівэрсытэту.

Галоўная Управа запрашае на гэтыя курсы вучыцялёў усіх беларускіх гімназіяў, у іх уласных інтарэсах. Заявы прымаюцца да 28 ліпня г. г. на імя Галоўнае Управы Т-ва Беларускае Школы ў Вільні (вул. Сьв. Анны № 2 кв. 3). Аб прыняцьці на курсы, кожны будзе паведамлены асабіста.

Памешканьнем курсанты будуць забясьпечаны. З боку Галоўнае Управы прымаюцца також ўсе сродкі, каб плата за курсы і ўтрыманьне не перайшла фінансавых магчымасьцяў вучыцялёў. Пажадана, каб курсанты прывезьлі з сабою падручнікі польскае мовы, гісторыі і географіі Польшчы, так-жа польскую лектуру (клясыку). Аб пачатку лекцыяў на курсах будзе паведамлена асобна кожнаму падаўшаму заяву і цераз газэты. Па аканчэньні курсаў, слухачом, якія вытрымаюць экзамен, будуць выданы пасьведчаньні.

Ехаць на ст. Аляхновічы (за Маладэчнай), адтуль да Радашковіч 8 вёрст. Возьнікі заўсёды ёсьць на станцыі.

Адрэс: пошта Радашковічы, Беларуская Гімназія.

15.VII. 1927. Прэзыдыум Т-ва Бел. Школы ў Вільні

Рэдактар і выдавец К. Мацкевіч.

Беларуская Друкарня ім. Ф. Скарыны, Вільня—Людвісарская 1.